

...um Pomorskie A...
...oraz Wojskowej Służby P...
100 Toruń, ul. ... odmurna 93, tel. 0046... 522...
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 5612 25 127; REGON 670 702755
KRS 0000341702
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 6000 5002 0244

Zmiana treści 21.04.2005
poprz. nr M-107

h

Teaske w "Golekijni Światowego Zw.
Bohaterzy AK Okr. Bydga.

gm. Mroca
pow. Wyrzysk

#?
Wyrzysk
AK
Machnik Józef
ps. "Zięba"

M: 107/7163om.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Machnik Józef
T: M: 104/716 Jan...
Wyrzyśko AK

- I./1. Relacja k. 2 s. 1-4
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 1 s. 1
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację —
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja —
-
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 8
- VI. Fotografie skiat ikonografii

I/1. Relacja - Machnik Józef

- Relacja pn. „Materiały uzupełniające do opracowania: „Działalność AK w pow. wyrzyskim (Stodola - S-032)...” sporządzona przez Benedykta Musiata, Rześcimie, 28 kwietnia 1986 r. rps. oryg.

k.2 s. 1-4

Materiały uzupełniające do sprawozdania: Biuletyn 107 pp

PK w pow. puławyckim (Stoletie - S-032) data wpływu 1986

Wzrost podane dane pobrat on. 28 kwietnia 1986 r. przedmiot
Marian J. Kowal, ps. wsi Rosimierz, ps. b. półmiana PK Józefa
Machnika.

Józef Machnik, robotnik przemysłowy w Rosimierzem Cennia
Albrowa, nr. ul. 15 lutego ^{1912 r.} we wsi Katoje w pow. puławycki, jako syn
robotnika rolnego Jan i Elżbety z d. Plewa.

Do szkoły Państw. 4 oddzi. przyszedł, urodz. w Lubomiu k. Lubli-
nicy, ukończył naukę w Lubomiu k. Wypoch. pow. puławycki.

W 1939 r. pracował jako robotnik rolny, w woj. Wyma.

Stwierdzono jego pobyt w 61 p.p. w Bydgoscy w latach 1935-36;
wysoka stopień st. szeregowiec. W 1938 r. został powołany do od-
bycia ćwiczeń wojskowych w Ośrodku Szkole mianym Rezerw
Duchoty w Rosimierz u/Bar.

15 sierpnia został powołany na ćwiczenia do 62 p.p. w
Bydgoscy. W kampanii wrześniowej, przedchodzący z 62 p.p. - 10
pata 1 pułk, walczył walczył od Wajnowa do Warszawy,
gdzie walczył na polu kapitulacji. Przebywał w niewoli, Belgia;
w Obojzku Ulasar. ps. 2 tyg., Bydgoscy - Warszawa 5 IPK-u - ps.
z polny i przeszedł w Głębokim Cieszkowskim do końca października
1939 r.

Przebywał w Obojzku Ulasar ps. 2 tyg., Bydgoscy - Warszawa 5 IPK-u - ps.
z polny i przeszedł w Głębokim Cieszkowskim do końca października
1939 r.

2
w Lwowskiej Bandurmerii.

Do powrocie z niemieckiej pracy, jako robotnik rolny, w 1940 r. w Wyny; wyjazd do 1940 roku z wyjazdami, następnie w 1941 roku do Feliksa Siemkowskiego w Wyny, do 1943 r., następnie w Młotocinie w miejscu z przesłaniem, do czasu przesłania przez gestapo.

Praca w konspiracji

Jan Młachnick ps. Zięba Twardzi, się wstąpił do konspiracji już w 1942 r. w do HK w 1943 r. za pośrednictwem Antymiego Kudlińskiego, który był przynajmniej J. Młachnicka. Młachnick ps. Kłosa Hassok.

Antoni Kudliński ps. Zbyszek spod Kowalewa, pracował w mieście w Toruniu ul. Bedenwegasse (obecnie Łacińska); w zawodzie technika budowlany, pracował w firmie Siemens.

Spotkanie Antymiego Sommertaga z H. Kudlińskim zorganizował J. Młachnick w Wyny w ~~Thomaski Franciszka~~ ^{ul. Skowronki H. Sommertaga}. Następnie spotkanie, również za pośrednictwem J. Młachnicka, odbyło się w Kable, przy miotłach na trójkąt. Spotkanie się tam H. Sommertag i H. Kudliński ze Stanisławem Wasilem ps. w Kable w pracowni w Bydgoszczy.

- Tak rozpoczęła się organizacja HK w par. młynskim; przesłanie do Bydgoszczy przez S. Wasile ps. Roman, który ma niezwykły kontakt - w miejscu pracy, faktycznie ps. Bydgoszcz, a pp. z przynajmniej Szejkowskim. - Informacji ps. Młachnicka -

- Jan Młachnick został przesłany do S. Wasile ps. Roman 1944 r. w Kable, gdzie pojechał wraz z żoną do lekarza; miejsce przesłania apteka. Wpisanie było przesłaniem przez gestapo w Młotocinie, gdzie pracował.

Stąd jego przedstawienie zostało przyjęte sk. 2 jako "później" jak H. Sommertag.

W sprawie kurpiowskiej J. Macknicki pracował, jako "asystent" spracownicy; organizował, pewny "premię" stowarzyszenia a wypiekanie piekarni jego ciemny szlak, był dostawcą, poświadczył drogą, do stowarzyszenia w Potulicach.

- Przejmującym do gestapa, przejął ten w "lekturze" 3 mies. 1945. Przejmowali z nim H. Sommertag i St. Wos, który był pod jego przedstawieniem. Nie przejęli razem w jednej relacji.

J. Macknicki pisał, że H. Kudliński, przyjechał tydzień przed St. Wosiem; pozostał był przedstawianiem na skutek przekazywania ^(i przy tym) przez gestapo pracy prokuratorskiej, w tym celu z pomocą do Warszawy, przez kuriera.

H. Kudliński przyjechał w obozie Stutthof razem z J. Macknickim. W pierwszym czasie, na własnym prochu, H. Kudliński został skierowany do obozu w Berlinie, Alamy Harze, gdzie pracował w kabinach drogowych; tam zginął.

H. Sommertag i St. Wos przybyli do obozu w Stutthof sk. 2 miesiąc później.

- Władcy więzi bloków 5 i 7, obozu Stutthof, a mianowicie J. Macknicki, zostali ewakuowani 25 stycznia 1945 r., razem około 1500 więźniów.

Władca, prowadzący więźniów i pod kierunkiem niemieckiego, sprawił, że w Berlinie w Stutthofie do kawiarni, zginęło w więzniu sk. 40 dni niemiecki, zginęło sk. 1000 niemiecki. To wydarzenie przez więźniów radzieckich 10 marca 1945 r., jeszcze przed migracją zostało na tyfus, minus, koczowniczy.

J. Macknicki, po skutecznym wyjeździe tyfus, z grupą sk. 50 niemiecki, postępnym wyjazdowym przez Berlin, najpierw radzieckich w kierunku na Koczowniczy.

Do piórkę pódpo tórk, w pówódu próku plékuméntó, dólórná pówórná
 pló wórní Sierótkó wórné pólá kóś'c'é'ny'ny; tu w MD pótymny'ni pówórné
 pówórné, zé jé'nt k. pówórné'ny'ny wórné w Stuttgóf i wórné dólórná.

Tórné jóni pólá pówórné'ny'ny pótymny'ni pówórné pówórné -
 w kóś'c'é'ny'ny wórné dólórná wórné jóni PCK, pówórné wórné wórné
 pówórné'ny'ny pówórné. Pówórné'ny'ny pówórné'ny'ny, pówórné'ny'ny pówórné -
 pówórné, by'ld'p'órné dólórná pówórné dólórná pówórné pówórné mórné 1945r.

Wóléj jóni pówórné pówórné wórné pówórné'ny'ny wórné'ny'ny, pówórné'ny'ny pólá
 pówórné pówórné'ny'ny wórné'ny'ny i wórné'ny'ny, pówórné'ny'ny pówórné'ny'ny, zé
 jóni zé wórné z óbrórné'ny'ny pówórné'ny'ny wórné'ny'ny. Tórné tórné pówórné,
 jóni zé kóś'c'é'ny'ny wórné'ny'ny i óbrórné'ny'ny pówórné'ny'ny.

Otrzymuję z psychiatrii Instytutu Szermuckiego 8 listów gospodarkę
 pówórné'ny'ny, pówórné'ny'ny z pówórné'ny'ny dólórná.

Obejrnia J. Młacknick pówórné z wórné'ny'ny wórné'ny'ny pówórné'ny'ny wórné'ny'ny
 pówórné'ny'ny, pówórné'ny'ny pówórné'ny'ny wórné'ny'ny pówórné'ny'ny.

Kró'c'órné'ny'ny, dólórná 28. 12. 1986r.

Jan. Młacknick

W piórké'ny'ny pówórné'ny'ny, zé tórné'ny'ny wórné'ny'ny.
 wóléj pówórné'ny'ny pólá J. Młacknick dólórná 28. 12. 1986r.
 wórné'ny'ny pówórné'ny'ny wórné'ny'ny -

Przedział Młacknick
 pólá Kucórné'ny'ny Óbrórné'ny'ny wórné'ny'ny

1/2 Dokumenty Józefa Machnika:

1. „Oświadczenie świadka” Józefa Machnika
o walce konspiracyjnej Jacek
Nowak ps. „Marian” z 3.04.1990,
manuskrypt. k. 1 s. 1

Józef Machnik ps. Zięba Łosiczin dnia 3. 11. 1990 r.

Łosiczin, 89-114 Witosław

imię, nazwisko, pseudonim i adres składającego oświadczenie (dla mężatek nazwisko panięńskie)

jest u. altach J. Nowaka

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do)

Obwód AK Tyrysz "rejon Obłocki, przemyś Tyrysz

świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się

dokumentem osobistym (innym dokumentem), seria i numer Ser. Dok. TK 287 37 51

wydanym dnia przez KPMO Tyrysz

oświadczam, że Ob. Jan Nowak ps. Marian syn (córka) Jana

ur. dnia 20 sierpnia 1918 r. w Telimnowo par. Tyrysz

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie

i czasokres od - do) Od czasu wstąpienia do organizacji AK w tym czasie

nie mieliśmy kontaktu z innymi oddziałami w Białowieży i jej ok.

Tyrysz, w szczególności nie mieliśmy kontaktu z innymi oddziałami.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) "Marian"

stopień wojskowy plutonowy pełnił funkcję kwatermistrza rejonu Mroza

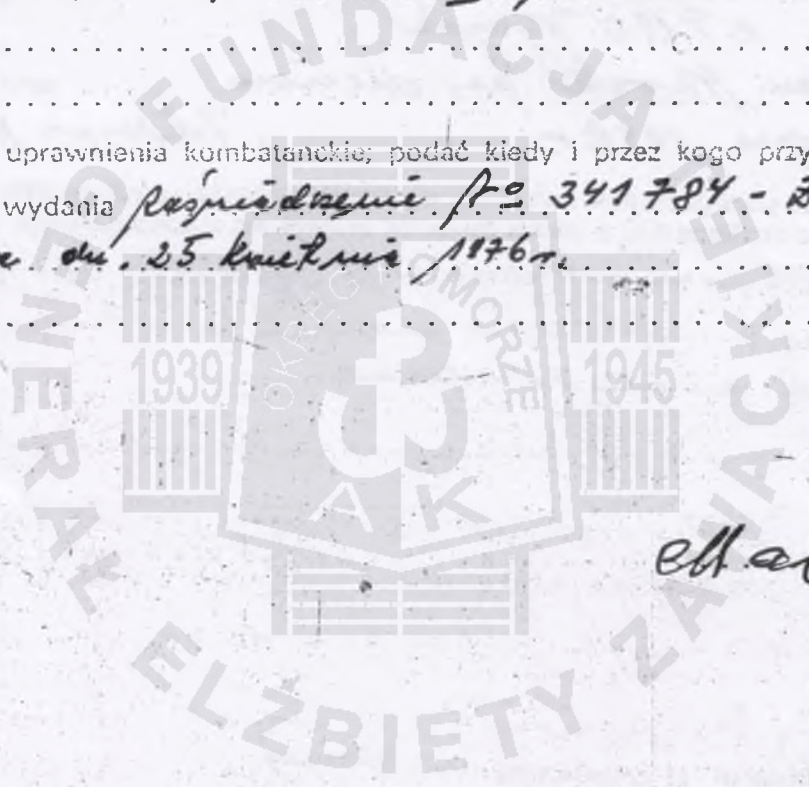
oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasookresy itp.) Białowieża przy drodze Mroza - Od lutego 1945 r.

do 9 maja 1945 r.

Wraz wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaju, miejscowości, czasookres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. *Przez Gustawa i Policach dwa krotnie podjęmy o branie wzięcia i staniu do Obozu Potulick, a po wyzwoleniu. 3 krotnie aresztowany przez U.B. za przyłączenie do A.K.*

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji emkowskiej, datę jej wydania, przez kogo *Woj. Z Bo Wi D w Bydgoszcz*
nr leg. 0639148 z dnia 05.11.1986r.

Jeśli świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji, zaświadczenia), datę wydania *zaświadczenie nr 341784 - Z Bo Wi D*
z Bydgosza dnia 25 kwietnia 1976r.

Edward Kozłowski
 własnoręczny podpis

Światowy Związek
 Żołnierzy Armii Krajowej
 KRAJOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
 Potwierdzenie własnoręcznym podpisem
 Świdzka

.....
 pieczęć organizacji kombatanckiej,
 imię i nazwisko, funkcja

.....
 miejscowość, data

T:U: 107/716 Pom.

Wypisy sk.

Machnik Josef

v. 1933. Party informacyjne

lc. 8

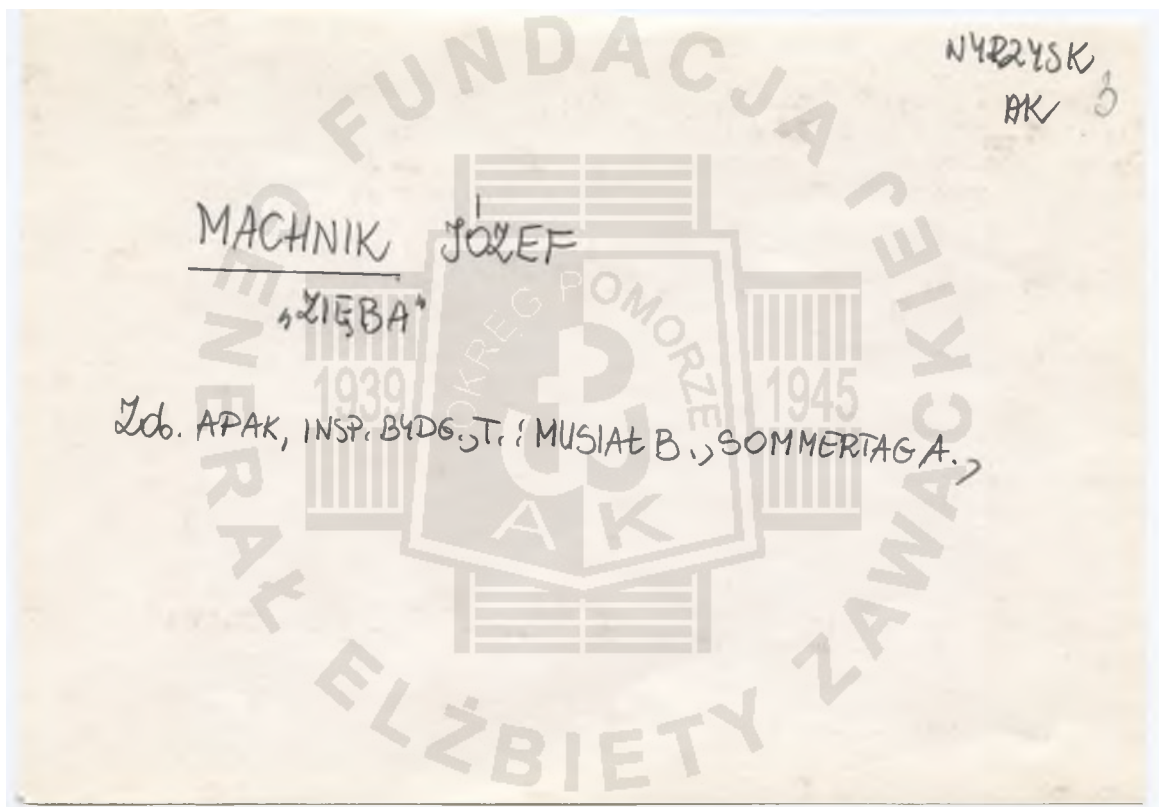
№ 107 Machnicki Józef

Matuszewski

int. Mieczysław Benedykt m

Wojnyśki
17 K 1

- zatrudniany w charakterze robotnika wsiadacza w Niemce
- do niego w $\frac{1}{10}$ 42 przyjechał w Katowicami
odwiedzić krewny Rudkiewicz z Torunia
utworzył plot kontaktowy i polecił wykonać
kandydata na organizatora PCK powiatu
- awansował w kilka dni po Winstawie Gnatowski
polecenie w Bydgu $\frac{1}{10}$ 44

WYDRYSK
AK

MACHNIK JOZEF

„ZIEBA”

Zob. APAK, INSP. BYDG. T. (MUSIAT B.) SOMMERTAG A.

Maclmik Jozef

AK 4
Wyższy

arenowany me skuteli
wydanie go jorez Kudliwi
slieps - 1944 r

Zróóto i 149. "Wiadomości Natlielbluc"
nr 64, "Zwyksy, szany cłowiek"
11 VII 1991

R. Kar .

a Macchik Józef
ps. "Lieba"

Wypisy
AK 5

Na polecenie L. Kudlińskiego
zorganizował punkt Towarzystwa i przystąpił
do zorganizowania komórek TK w pow.
wypisyli (wówczas pracował w charakterze
prac. robotniczego w Niemce w
Matocinie. Nawiązał kontakt z Anto-
nim Sommeragiem z Broniewa.

zob. Musiat B., Ruch oporu ... s. 2, Bibl. Inst.
wrz. 24 - zob. J. Musiat Benedykt
akb

akb.T.102

Machnik Józef

Obw. Wypysk.
AK 6

ps. "Zięba"

Drewny Antoniego Kudlińskiego,
zwerbowany i zaproszony do AK
wtedy, gdy Kudliński przybył celem
tworzenia struktur AK (V/VI 1942r.);
"Zięba" pracował w niemieckim gospo-
darstwie rolnym w Katołowie
gm. Katoł;

zob. B. Musiał T. M. 87/696 nr. 11, Roz.
1942/102 Nadwosteki, imp. Bydł.

Wypis 7
AK

Machnik Józef

Aresztowany na skutek wyjaśnienia
mezurisk konspiratorów przez Antoniego
Kudliniskiego - aresztowanego w maju
1944r.

zob: T: M: 87/696 Musiał B., 12.11
art. "Pocz. Nadwoteczki" - imp. Byd.

AK V, 102

a

WYRRYSK

AK

7

MACHNIK JOSEF ps. „ZIEBA”

Strachomy jmar Antoniego Kudlińskiego.
Archiwum jmar Giedroja w marcu 1944r.

Str.: APAK, M-108 [Zygmunt A. Sommerboga
oprac. jmar B. Chencik].

KKP (1990r.)

++ Machnik Józef

8

Imię - inf. posty 2

20. 12. 2004r.

(sprawdzić)
EA

Wg.

ps. "Kiebs"

M-107

AK - Wyrzysk

Machnik Józef

Machnik Józef A. "Zięba"

ZESKANOWANE

